КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

Масса а мехкашкара пролетареш, вIашагIкхета!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически партин Нохч-ГIалгIайн обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Лакхачу Советан а, Министрийн Советан а орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУЬЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

№ 19 (4812). ШОАТТА, 14 февраль, 1970 шу. Мах 2 кап.

Ленина гIулакх дIахо а хьош, советски халкъо чIоагIга къахьегаш дебаду общественни рузкъа, деглайоалу социалистически демократи, Iилма, культура, социалистически даьхен оборонни низ чIоагIбара хадданза йоакхо ю, сага хила ма доагIара дола вахар хьаду.

«В. И. Ленин вай 100 шу дизарах» йолча КПСС ЦК Тезисаш тIара

Нохч-ГIалгIай областной комсомольски конференци

Самаргдалахь Грознерча В. И. Ленина цIерагIча культура Дворце хилар XII-гIа Нохч - ГIалгIай областной комсомольски конференци.

ВЛКСМ Нохч - ГIалгIай обкома балхах отчетни доклад йир комсомола обкома хьалхарча секретара П. Громова.

Ревизионни комиссе балхах отчет йир ревизионни комиссе председателa О. Завадске.

Прениех къамаьлаш дир ВЛКСМ Грозненски горкома хьалхарча секретара Л. Шаровариниc, Грозненски химически комбината вокхагIа волча инженера В. Дервис, В. И. Ленина цIерагIча пионерски организаце областной совета председатела заместитела Н. Задоринас, ВЛКСМ Ачхой - Мартановски райкома хьалхарча секретара М. Бажаева, Ведана райондерча Орджоникидзе цIерагIча колхоза вокхагIа волча же лелачеча, колхозхой III-ча Ерригсоюзни съезда делегата М. Гардаева, Мандатни комиссе председатела М. Бузуртанова, Грозненски мехкдаьтта институтa КПСС истори кафедра заведующо В. Фильнина, «Комсомольски прожектора» республикански штаба председатела заместитела М. Турпуханова, Назрански райондерча «Назрановский» совхоза Альто - Юртарча ферма доярко А. Оздоевас, республика военни комиссара В. Ведиева, Грозненски мехкдаьтта институтa механически факультета комсомольски бюро секретара В. Целовальникова, Советски райондерча Итум-Калински школа директора заместитела Т. Исламовас, «Красный молот» завода слесара В. Дорошева.

XII-гIа Нохч - ГIалгIай областной конференце балха юкъе даькъа лоацаш хилар КПСС Нохч - ГIалгIай обкома хьалхара секретарь С. С. Апряткин, КПСС обкома секретарь Х. Х. Боков, КПСС обкома организационно - партийни балха отдела заведующи О. С. Беляев, КПСС Грозненски горкома хьалхара секретарь С. В. Савельников, профсоюзий областной совета председатель С. С. Садельников, ВЛКСМ ЦК сектора заведующи Г. Т. Журавлев, ВЛКСМ ЦК ответорганизатор А. А. Ремнова.

В. И. Ленин вай 100 шу дузача денца сийлаца накъадахара, чагархоща коммунистически хлатам балара хьакъехья республика комсомольски организацеш хьалхашка латта декхараш дуцаш конференце делегаташта хьалхашка къамаьл дир КПСС обкома хьалхарча секретара С. С. Апряткина.

Конференца ишта къамаьл дир ВЛКСМ ЦК сектора заведующо Г. Т. Журавлева.

Конференце делегаташа хержар кулгалдеш йола комсомольски органаш а ВЛКСМ XVI-ча съезде бохийтаргбола делегаташ а.

Цул тIехьагIа ВЛКСМ Нохч-ГIалгIай обкома хьалхара организационни пленум хилар. ВЛКСМ Нохч-ГIалгIай обкома хьалхарча секретаралла хержар П. Громов, шоллагIча секретаралле—О. Мамиев, обкома секретаралла А. Леньков, Т. Махмудхаджиева.

ВЛКСМ обкома штате йоацача секретаралла хержар В. Вениерова.

XII-ча Нохч - ГIалгIай областной комсомольски организаце балхах йола отчет кепатохаргья газете тIа.

ПХЕ ШЕРА ПЛАН—ХАНАЛ ХЬАЛХА!

Новогрозненски мехкдаьтта чакхдоахача заводе керда хьаъеш латта установка кастта болх бе йолалургья. ХIанз гIишлоенераш тIехьара монтажни балхаш чакхдоахаш, технологаш оборудовани кийчъеш ба.

СУРТА ТIА: (аьрдеягIара аьттехьа) контрольно - бустана прибора обвязке еш болх слесараш И. В. Вильдеевн А. Г. Зубенцовн.

Д. Васильева сурт.

Баьчча юбилейна накъайоагIаш хьинар айдеина къахьег Гудермесски медико - инструментальни заводa коллективо, В. И. Ленин вай бIаь шу дизарах йолча КПСС ЦК Тезисаша къахьегинцара безам совбаьнкача коллективо дя тIехьа дахаду довха толамаш. Къаьстта дика болх бу полировщица Заурбиева Ховрас. Заводе лоархIаш сийдеша я из. Смении норма 180 процентал кIезигагIе кхочашьйинц хьинар долча кхалсаго. Цхьаккха гIалат доацаш продукци хийцьо ца.

СУРТА ТIА: полировщица Заурбиева Ховри болх беш йоала.

Д. Васильева сурт.

КИЙЧА ХУРГЬЯ ТЕХНИКА

БIаьстан къахьегарча белгашта кийчо еш ба Надтеречни района «Гвардейский» совхоза механизатораш. ДIаделачча шера йиьалгIа квартале планал совгIа кхоъ трактор тоайир цар. Укх кварталe а тоаеш 14 трактор я. Цхьабаьнда план кхочашъяь Iе дага баьц механизатораш — цхьоанагIa мерт тIакховчаш кхы тIа а йиь трактор тоаь йикка доза деннад цар.

Тешам бе ремонтиний деша, кIана волча хIара денна шоай сменни нормаш тIехкхоачаш е еш техника дике тоаю цар. Ишта болх беш ва слесарь-моторист Мачигов Чапалу, механизатораш Таймасханов Шепа, Лечиев Джемилa, Ирисханов Салин, кхыбараш.

Д. ДЫШНИЕВ.

ЯХЬЕ ХЬАЛХА ЛАТТАР

Укх керрдача шера къаьстта дика къахьегаш ба Шелан района «Джалка» совхоза кхоалагIча отделене хьайбеш лелабераш. Ленински къахьегама вахте а латта болх беча С. Абдуразвас, шийн группа 19 Iаттак хIаранегарa денна 120—125 килограмм шура йоаккх. Укх шера январе февралия хьалхарча деийтадаь ша гIулакхi деча доахьенгара шура эккхаре план 106 процент кхочашъйий ца. «25 (ла)»-мара тIакховеш ша гIуллам деча доахьенгара шура йоаккхара квартални план кхочашъе лерий хьалха латтеча доарка.

А. СУХОРУКОВ.

ДИКА ГIУЛАКХАШ КАРАГIДУВЛ

Йоакха яц «Индпошива» фабрикана чуйоагIача № 7 йолча ателье коллектив. Цхьабикъда В. И. Ленина юбилейна кийчо еш низ ца кхобеш къахьег цо. Шера план ноябрьски цIей хьатIакхачалехьан апрель бетта задани баьчча вай хи тIакхоачаши кхоачашъе, къахьегама овсарле 5 процент лакхъе доm деннад цар.

Шоаш денна доm кхоачашдеш ба хIанз цеха болхлой. Январь бетта 3200 сома мальха продукциа реализаци а сели ар ателье коллектив. ХIаьта цо задани 115 процент кхоачаш а еш планал совгIа 400 сома мальха продукциа реализаци яь. Иштта толаме къахьег баракъаш тегараша февралe а. Хьалхарча пхе дийнахь 1 эзар сома маьха продукци маьхала пьккхай цар.

— Февраль бетта 3800 сома мальха бараkъаш тегаргда оаха,— йоах шийн коллективерча болхлоех тешача цеха начальника нов. Захарьина. Ва я ба царех тешам. КIезига бац ателье йоккха опыти лакха гоязати йола болхлой. Сменни норма цаI-ах а кхы а совгIа кхоачайью цар. Уж ба ни. Грипа, Тарамова, Багиня, Аванесова, Акопян, Баратова. Ателье дикагIа йоля мастераш ба уж. Хоза баракъа тег царех cаго. Цудухьа дукхача закачикаша бархал оал царна. Шоай керттера декхар дахи дикагIа, дукхагIа гIулакх дар лерхI ателье болхлоша. Иилагча ханал тIехьадаькхац тега хьадения моллагIа барзкъа, дика тег. Цудухьа городерчар меттел районашкара баьккараша а цу ателье тегийт барзкъа. ДIахо йоацча хана кхы а дукха дика гIулакхаш карагIдургда цуна.

Х. АРШМАТОВ.

БОЛХ ДИКА ВIАШТIЕХЬБАЬККХАЧА

Пятилетка тIехьарча шера план ханал хьалха кхоачашъяра яхье а баьпна къахьегаш ба Ленински вахте латта МалгIабика мехкдаьттахой. Юбилейни медалаш яхара пьржача яхье хьалхара моттиг яккха тIерг хIара болхло, коллектив, смена, бригада, цех. Лакха хьокхамаш дах хад мехкдаьттахоша соахк 106,3 процент кхоачашйир цар мехкдаьттен гази яккхара шера план. Задахех 550 эзар тони мара йоцача планал совгIа 572 598 тони «Iаьржа дошув» даьккхар. Керда техника юкъе а кхуьйлаш болх Iилман ларда тIа вIаштIехьбаккхарах керттерча производственни фондех боагIача тайпара пайда ийбарак 5 процент мара ца лийрхIача 11,9 процент лакхъелар къахьегама овсарле. «Планах лийрхIачул совгIа 79 эзар сома маьха продукцена реализаци йир. Продукцега дIабода мах лохбарах 1558 эзар сом пайда хиннаб. 105 тайп-тайпара геолого-технически мероприяти чакхъяккхарах 368810 тони совдаьлар хьадоакха мехкдаьтта.

Дика къахьийгар № 1 йолча промысла коллективо а. Пятилетка чакхъялалехьа планал совгIа 300 эзар тони мехкдаьтта даккха дош деннадар цо. ХIаьта шийн дош сийленца кхоачашдир барт болча коллективо. Дай шера цо даьккхад 301666 тони «Iаьржа дошув». 14 лоархIаме геолого-технически мероприяти чакхъяьккхар промысла болхлоша. Цу бахьан долаш 51561 тони тIакхийтар. 162 коммунистически къахьегама ударник ва промысле. Бокха пайда бу рационализатораша а. Соахк 47 рационализаторски предложени балха юкъейнхьар. Цар 17,1 эзар сом пайде бир промыслана. ЧIоагIа пайдане гIулакх хилар екъаенна ихача эIамигача участкаех групповой установкай фонтенни скважинашта ремонт ю специализированни занятеш вIашагIйоккхара. Из бахьан долаш планах лийрхIачул 7,8 процент лакхъелар къахьегама овсарле.

Шийн дехкарех дика лоархIаю шоллагIча промысла коллектива. Шера план 8,5 процент тIехкхоачаш а еш, заданел совгIа 64810 тони «Iаьржа дошув» даьккхар цо. Къахьегама овсарле 8 процент лакхъеннай промысле. Тони мехкдаьттага дIабода мах 7 процент лохбаларах 114,1 эзар сом пайда баьннаб пачхьалкхена. Уж толамаш доахача дIаза дакъа лаьцар рационализатораша а. Цар балха юкъейнхьача 19 рационализаторски предложене 32770 сом пайда бир.

«Малгобекнефть» НПУ промыслашта юкъе хьалхара моттиг кхоалагIча промысла коллективаь а. Баьчча юбилейна кийчо еча укх езача хана айденнача хьинарца къахьегаш хьайоагIа из. Задани 9,5 процент кхоачаш а еш, планал совгIа 289 эзар тони мехкдаьтта даьккхад промысла болхлоша. Цунга хьежжа 10,1 процент лакхъеннай къахьегама овсарле а. Графиках 150 мара ца доагIача ремонт ца еш 220,9 дийнахь бола байтар цо скважинашка. Цу цхьан шера 33 мероприяти болля юкъейнхьар. Цудухьа уж толамаш даха вIаштIехьдаьлар цар. Укх шера керта декхараш тIаийнад коллективо: планал совгIа 5800 тони мехкдаьтта даккха, продукцега дIабода мах 0,5 процент лохбе, 0,2 процент лакхъе къахьегама овсарле.

Мехкдаьттахошта хьалхашка латта декхараш кхоачашдара кIезига къахьегашзар промыслай а управлене а кулгалхоша, партийни, профсоюзни организацеша.

Керда тоpонаш гуча а йоахаш дика вIаштIехьбаьккха лелабир болх. Балха тIа дикка лакха хьокхамаш белгал а доахаш, мехкдаьтта доахача Министерствай Профсоюза ЦК-и дIа-юха тела ЦIе байракх еннай МалгIабика мехкдаьтта Управленена.

Мехкдаьтта доахарашта доккха гIо ду скважинашта капитальни ремонт еча коллективаш. Графикал дукха хьалхагIа ремонт яь йьхар цар скважинаш. Юбилейни шера коммунистически къахьегама цIи яккхара тIехьа къовсам а лоаттабеш къахьегаш хьайоагIа из коллектив.

Мехкдаьттахой технически кхетам, квалификаци лакхъяра, дикагIйолча методах болх бе Iомабара йоккха терко ю управлене. Цунах укх шера вернигаш 1956 сяг Iомаваь. 310 рационализатор ва управлене. Царех 170 мугIарера болхлой ба. Соахк 381 предложени елар цар. Царех 257 балла юкъейнхьай. Цунах баьнна пайда 387 эзар сом да.

Коммунистически къахьегама цIи яккхара тIехьа чIоагIа къовсам лоаттабу 13 цеха, 28 участка, 25 бригада. 1216 болхлочо. 3 коллектива, 51 участкана, бригадана еннай из цIи. Социалистически яхье къаьстта лакха хьокхамаш доах мастераш Х. Назаден М. Торийи керте латтача пхоалагIча промысла коллективаша, мастераша Д. Бычковен, И. Сычевен кулгалдеча шоллагIча промысла коллективаша. Мастераш И. Зарудневи, В. Мамнови керте латтача кхоалагIча промысла коллективаша. Балха тIа массарел лакхагIа толамаш доах цар. Йолчарех са ца туаш болх беш скважиннай кердо торонаш леха а лехаш гучайоах цу коллективаша. Цудухьа управлене хьалхара моттигаш яьхай цар. Керда шера лаьттан ченашкара планал эзараш тоннаш «Iаьржа дошув» даккха декхар тIаийнад управлене коллективо. Цо из сийленца кхоачашдертхилар хьахьокх январь бетта задани кхоалагIа декада юкъе кхаьчача тIехкхоачашъяро.

Ш. БУЗУРКИЕВ,
«Малгобекнефть» НПУ профсоюза групкома инструктор.

РЕЙД ТIОАРАШ ДЕТТА ХЬАЛХА ДА

Цифрашкара дIадолалургда вай: 20,6 центнер кIа, 31,4 центнер фуалъаьха хьажкIаш, 109,4 центнер кхартолаш, 10 центнер генараш — ишта ба укх юбилейни шера хIара гектара тIара кьвсархоша чуэца лерхIа кхувкьам.

Уж цифраш хьалха дIахкача шерашка хинначарел дукха лакхагIа я. Долче, иншта кийчлу ахаркой из доккха декхар кхоачашде? Из гIулакх тохкаш «Назрановский» «Плиевский» совхозашка хилар тхо. ГIулакхаша хьахьокх, хIама ца эшаш бIаьстан кийчо яь даьннад, яхаш детта тIоараш сов хьалха долга.

«Назрановский» совхозе ерригаш а 67 трактор я. Тхо цига хиннача дийнахь центральни мастерскешка 7 трактор латтар тоеш.

— Хьа «Беларусь» фу эшаш латт? — хетт оаха Цолоев Хьамзатe.

Хьалхха а жоп дала кийчвелча санна:

— Хьаштдале укх сахьате а арйикка йиш йолаш я ер,—аьлар цо, — цхьа кронштейн дIаоттайпча.

— Йолаш йий тIаккха из оттадал?

— Яц, ярга хьежаш ва со.

Шийн трактора тIа йовца кабина, кулга ван чархаш лагантIац эIамигача сага (ер шоллагIа шу мара дац цо трактористалла болх бу).

Цунна уллув латт Цечоев Хьамурда «Беларусь» а.

— Радиатор вIаоттайича арайоаккхаргья аз, — йоах цо а, — кьинар морг я ер.

— ТIаккха хорех ца доахна кхы-таш?

— Уж-м эшацар...

Бакъда, оахам тIа баьлча кхычча тайпара дувцаргда цар из. Цхьа кора кнага а эшаргда, мастерске ца тоxаш диса кулг а гучадаргда, кхыдола бахьанаш а корорга.

Сага юхе а воацаш цIе шиъ «ДТ» латт. Царех цаI вIалла болх бе а, ремонт е а трактористаш воацаш я.

Уж мастерскешка латтараш-м хала а итта а оаттадаш а леха тоаль йоахаргья. Цхьабаьнда еха йоаллашехьа центральни мастерскешка хьа а ца йоалвеш, кIезигдукха кулг а теха бригадашка латташ тракторш а я совхозе-м Дошлакъвй - Юртарча отделене бригадерча шинъ «Беларусах» кхоъ мара болх бе йиш йолаш яц: рулевой управленеш вIаштIехьъяц цар. Уж иштта йитай.

Гурахь дезь кулг ца тохаш латт цу отделене доахьар IалашдечЕ бригада ерриrа техника а: шиъ «ДТ», 4 «Беларусь» — ерригаш а кхойтта трактор. Из бригада хIанз йоханьй, бригадир а вац цига. Кхыча бригадаех дIатохаргйолаш я, йоах аз. Из дош къоастадаза да. Цун хинна лаьтташ а да хIанз а боккъонца да ца воалаш.

Хийцца лаьтта аха, мехха баккха йиш йолаш деноа аха даьлпал Нiьсаре. ВIаьстн хьалха йла негаш я. «Плиевский» совхозе, хIанз а Iа хьатIакхача гаьна долаш санна дола сурт дейра тхона.

Пхьилекьонгий-Юртарча отделене бригаде да тхо (бригадир Сагоп Юсан). Шиъ тракторист мара саг вац цу йоккхача бригаде. Бригадир, цун гIонча, учетчик — кхыча бахаI хац. Кийчо яь баьнна, кхы де хIама доацаш салоIаш хургба аьнна хеталургда уж. Ишта хила доагIаш -м дар ца, хIаьта а укхазара гIулакх кхыча тайпара да. Цу тракторех Чабиев Салангире цхьа «ДТ»-ен, хIаьта цхьа «Беларусь» мара боккъонца болх бе йиш йолаш яц. Вожаш аха латт сурехь дIаоттаьнча хана денз. Из хьал долаш кхы а 7 «Беларусь», 4 «ДТ» я укхаза.

Царех пхьараш бригаде ремонт йича тоъаргйолаш яр, хIаьта из деш а саг вац укхаза. Дукха кулг тоха дезаш яц № 34-10 йола «ДТ». Бакъда, из тоха саг вац, тракторист воацаш я из. Вешта бригаде латтарех-м шийн боккъонца да волаш ичаккха а яц.

ХIанзаехьа а туш да тхо хийнаца шин совхозе механизатораш тоъаргболаьлга. «Назрановский» совхозе 20 гусеничнаь трактора тIа низтакъа цхьан сменагIа болх балла мара бац уж. Укхаза курсашка деша вагIача 16 сагах наггахьа вар мара хургвац цу тракторашта лертIа болх булургболаш. Царех трактористаш хилар дукха хиза курсаш яьха баьлча а.

— Шун бригаде масса тракторист тоъац? — хетт оаха Дошлакъий-Юртарча бригада бригадира Джамбурнев Башир.

— 5 — 6 саг эш, — йоах цо, — ХIанз со се а ва дIавоаха лаьрхIа. Заявлени дIачуеннай аз.

Башир дIавода бахьан ер да. Наьна эIамигача цIагIе вах ка. Къе, готтига а цхьан цIагIа чу, дезал кхийнаб. Ер шоллагIа шу да цо цIенашта лаьп еле. Бакъда, кирпичь, шифер, хьу лаха мукъа хилац. Совхозагара вовкъостал деxаш телача заявленеех хIама хилац. Мах боацаш дехац совхозагара цо новкъостал. Цу гIулакхо хьахьокх укхаза механизаторий хьашташ иштта кхоачашду.

Цу совхоза юрташка шортта ба кхычахьа балхашка бaха дика опыт йола механизатораш. Уж юртбоаххама юкъвоза безар. Цу гIулакх а дукха уйла яц укхаза. Е-м йоагIар.

Укхаза геттара эсала лел лаьтта хьаьицдаре гIулакх. Ширача кхока арIаш шоаш лаьттача тайпара дукхагIа, йолча моттигашка латташ да. Цхьа теложка кхо шоай лаьтта ца дулла бригадаш я укхаза, масала, Аьлте-Юртара шоллагIа тракторно - полеводчески бригада.

6000 тони кхо кхашка дIадахьа дезаш а «Назрановский» совхоз планах, хIинзалца дIадихьар 2000 тони гарга мара дац. Из гIулакх укхаза дукха уйла тIаихкйта ца леладелга хьагойт центральни усадьбе гоаль механически бел а йоаллаш дукхача хана деза латтача № 31-82 йолча «ДТ» тракторо. Из хьанйта яхаш сихвенна саг воацандаь латта хургья-кх из цига.

«Плиевский» совхоза кулгалхой-м лаьтташ хьаьнддой оаш аьнна хеттача бел. Кхо-м хац сопа, укхаза-м дукхача моттигашка цхьан хана ара IоIоассаль башха минеральни удобренеш а ядо, кхера сечна, чIоагI а ина. Цу тайпара «лоам» байра тхона Пхьилекъонгий-Юртарча Сагоп Юсапа бригада кулгетака тIохьашка.

Дукха а кхоачамбоацараш да дIадув фу Iалашдеча, из кийчдеча. «Плиевский» совхозо шоашта боагIача 565 центнер хьажкIах хувна дIасияраш 349 центнер мара яц. ГIеараш талеш чу а дехка шийлача пенсйта кIийлеш тIа латт, хьацар, тIоадал хьагIаюлача пена дIатIа а тоIадаь. Цу духьа цар тIоадаз 11 процентага кхаьчай (7—8 мара хила йиш яц из). Талхар кхерам болаш да уж. Стеллажаш тIа оттаде аьлча, арданхаш яц яхаш кулгаш дIа-хьа ухийт.

Шийн хаппахьа Iунал де, хьажа саг ца хилар бахьан долаш йоахъйла йолаенаь «Назрановский» совхозе дIае лаьрхIа кхартолаш. Нагахьа санна сихха царнагIйьаьна уж кIалхара ца йоахе, дохказ зе хургда боахама.

Иштта кхоачамбоацараш гучадаьлар тхона бIаьстанни кийчо еча. ХIанз шоаш даьчунга, ца даьчунга цIаьхха а хьажа, тахка, гIулакх эргадаккха деза ха я. Шоаш лаьрхIача тайпара ер шу дезде оарцагIбала декхарийла ба наьсархой.

Рейдан бригада: Р. ЛЬЯНОВ — Назрановский совхоза техника пхерамалев инженер, Б. ВИХРОВА — фуд лаборатора болхло, М. ЗАНГИЕВ — «Сердало» газета собкор.

ЮБИЛЕЙНА—КЪАХЬЕГАМА СОВГIАТАШ

Укх деношка Грозне пионерий Дворец города промышленноста, транспорта, гIишлошъеча хьалха латтарий собрани хилар.

1969 шера промышленноста, транспорта, гIишлошъяра балха итогех а 1970 шера тIенйца юбилейни декхараш пачхьалкхен плани кхоачашъяра де деларехх доклад йир КПСС Грозненски горкома секретара нов. Давыдова.

Собране къамаьлаш дир КПСС Заводской райкома секретара нов. ОЗДОЕВА, НПУ «Старогрознефть» парторганизаце секретара нов. НЕФЕДОВА, СМУ-1 каменщикий бригаде бригадира нов. ХАДЖИЕВА, швейни объединене генеральни директора нов. БАБАДЖАНОВА, Грозненски локомотивни депо машиниста нов. КОНЕВА, «Старогрознефть» НПУ кIоарга тоxкама буруе деттача контора директора нов. ЛУТОВИНОВА, «Красный молот» завода токара нов. КВИТНЕ, гIишлошъеча управлене керттерча инженера нов. ВОРОНОВИЧА, химкомбината компрессорни установка машиниста нов. ПАВЛОВА.

Собране массано раьза а волаш тIаийцар 1970 шерара город Грозне промышленноста, транспорта, городской боахамен торговлей болхлой социалистически декхараш. Цул тIехьагIа производстве хьалха латтарий йоккхача группана КПСС горкомех горисполкомех Сийлен грамоташ елар.

ДОШ ЧIОАГIА ДА

В. И. Ленин вай 100 шу дузача денна баха ма боагIара накъвбахара яхье баькнача Грозне къахьегамхоша даьхча толамех дийцар докладчика а прениех къамаьлаш аьрлаш а.

Пятилетка дай шера план ханал хьалха, 3 декабре кхоачашъяьй. Цу юкъагIа 44 процент тIаккхийттай промышленни продукци. Къахьегама овсарле лакхъяра чотах 267,8 миллион сома маьха продукци еннай пачхьалкхена.

Города промышленноста, транспорта болхлоша, гIишлошъераша цхьалола толамаш даьхад дIадахача пятилетка диълагIча шера а. Планал совгIа арахийнай 11,6 миллион сома маьха продукъи. Дика болх баьб планированен экономически стимулированен системе юкъейнхьача дукхача предприятеша. Ерригача продукцех 91 процент цар еннай.

ДIадахача шера къаьстта дика къахьийгад города мехкдаьттахоша. Шоай социалистически декхараш дикка тIехкхоачаш а деш планал совгIа 180 эзар тони «Iаьржа дошув» деннад цар. ТIаийнача декхарел дукха а дукхагIа продукци ара а хийцай, реализаци а яй «Грознефтехимзаводы» объединене предприятей коллективаша.

Соахк во болх баьбац машиностроенен металлообработкай предприятеша. Тахьо гаргга керда машина, аппаратура, оборудовани арахеца Iомабеннаб уж, дегIабоалабаьб продукцена реализаци ара боарам. Энергетикен моттигерча промышленностен предприятеша планал совгIа дукхача маьха продукцена реализаци яьй.

Города промышленносте технически прогресс еча из дIахо дегIайоалаеча а доккха дакъа лаьцад Iилма-тохкама, проектно-конструкторски институташен цар филиалашен.

Шоай тIаийцна хинна социалистически декхараш толаме кхоачашдаьд машинаькъа транспорта болхлоша.

1969 шера гIишлошъераша 26 процент лакхбаьб капитальни вложеней боарам. 14,8 процент лакхъяь къахьегама овсарле. Хьалхьай дукха промышленни объекташ, наха чуIе цIенош, школаш, берий учрежденеш.

Из дерригаш да вIаштIехьдаьннад, йоахар собране къамаьлаш даьнача, города промышленноста,

(Чакхдолар 4-ча оагIув тIа)

КПСС НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА XI-гIа ПЛЕНУМ

ТОЛБЕ ОРГАНИЗАТОРСКИ

Хьалхатlа хьан [illegible] КПСС Нохч-ГIалгIайн областной комитета XI-гIа пленум [illegible] 11 февраль. Цига дийцар [illegible]:

1. «Ярославски городской партийни организацийн партийни собранийн ара практикаль» бола КПСС ЦК [illegible] областной партийни организацийн [illegible].

2. Республикин бахаме [illegible] коммунистически [illegible] партийни организацийн [illegible].

* * *

Хьалхарчу дешна дахна [illegible] КПСС Нохч - ГIалгIайн обкомин хьалхарча секретарь С. С. Апряткина. Цо белгалдаьккхира, хIинца партийни организацешна коммунистийн бераигачу кхьалхагахлойтон тIехь беш бола организаторски идеологически болх чIагIбарца цIаккха а ца хиллачу тайпана чIогIа эшаш хилар. Ткъа цара бахна лоархIамаш [illegible] — партин политика [illegible], цуьн решенеш директиваш кхочушьечу коммунистийн хьинхо айдар. Из да цар политически хIеттам боккъонна лакхбалар хьакхо-ккхата, шолд парторганизацийн органача партен гIуланхашта дьалхаре цивех хIарана бехкенам тIе-тIе чIогIагIа лахбелга, партена чухьара демократи лерраlа дегIакхуалалга.

«Ярославски городской партийни организацие партийни собранеш ара практика хьакъехьара» КПСС ЦК соцам арабьиначул тIехьагIа, дьлар докладчика, парте обкоме бюрос белгал а яь, чакхьяьхна ша кхочушбeра тIагрзаль практически мероприятеш. Из бийнна [illegible] бетта хиндача цхьайолча городской [illegible]

МАССОВО-ПОЛИТИЧЕСКИ БОЛХ

КПСС Нохч - ГІалгІай обкома XI пленуми ден повестка шолалгІа дешнах «Республике бахчи наха коммунистически кхетам балара партийни организацеша бечу балха леламахи из тобаран де дезарехи доклад бир КПСС обкома секретара Х. Х. Боков.

Сийлахь - воккха бахчен дерригачу дуьнен тІарча къахьегамхойн хьехархочо — Владимир Ильич Ленин вав 100 шу дуза ди—исторически дата торжественно дезде кийчаш бу вай берриге нохх, прогрессивни адамаш,—аьлар докладчика. Коммунизм хьалхьа керда таламаш а доьхаш цу сийлахьчохкача юбилейна даза ма доьтгІара накъахахара къовсам доттабу вай республика заводашкей фабрикашкех, транспортей гІишлошъечен предприятешка, колхозашкей совхозашкех.

Владимир Ильич Ленин вав 100 шу дуза ди гаргахдьначча хана, дерригача советски халкъа а, санна, вайн уьйл а Нохч - ГІалгІайчен къахьегамхой , а — исторически дата доьтгІана, тайнара дездар,/ шайн къахьегамца вай Дьахен них кхьа а цІоагІбар. Юбилей сийна тІеюна декхарш кховчешдара къовсам лоттабеча вай республика мехкадьтта доахача промыслаш, заводаш, фабрикаш болхлоша, продукцина реализаци яра 1969 шера план 100,6 процент кхочушъьяй, 1968 шерарчул 8,9 процент дегІенай промышленни производство. Планал совгІа Дьахенна 1,5 миллион тонн совгІа мехкадьтта дениад. Республика промышленноста 12 эзар гаргга бахлло хьатІайоагІача пятилетка чотах къахьегаш ва.

Церал хьалхарча дий шерарчул 23 процент -дукагІа а тІехьарча дий шера республика колхозашен совхозашен юкъера лахаріача дахка юрта доахама ,продукци.

КПСС ЦК декабрьски Пленумо (1969 ш.) белгал ма деккхара, КПСС XXIII съезда директиваша еттель йиша пятилетка нерттерə заданеш толаме кхочушъеш летт, цхьабакъда, коммунистий берригена, къахьегамхойн кІезига болх бе безаргбах юбилейни декхарешна пятилетка заданеши аьшо кхочашдарна. Цо вайтара дІадах, наха юкъе бу организаторски политически болх тоабелга, керттера терказ боахама проблемашта тІа а бохийташ, «Владимир Ильич Ленин вав 100 шу дизарах» йолча КПСС ЦК Тезисаш шерра пропаганда елга.

Капиталистически общественен юкъера идеологически къовсам чІоагІа ирбалария белгадоал исторически дегІаедара дІакхара этап. Социалистически мохкай, дуьнен халкъашта юкъерче коммунистически болана кхьоагІо мелкъра, хІанзарча хана кхалла латта кизеи аІашагІкъовстадара, социалистически общество чура йохаб хьажара тІеерзаш а хІанз антикоммунистически пропаганда эрригга а ІалаьмтІа йовкха аппарет.

Антикоммунистически пропаганда системе керттерчарех цхьа моттиг дІалоси СССР халкъашта юкъера доттагІал доьнаде гІертаро, социалистически содружестве мехкий кхалкъашта юкъера барт агІабе, национализма, шовинизма, расизма бІехха уйлаш йоаржио гІертаро, пролетарски интернационализма принципаш вайна доле токхамех чаккадьна коммунистий гарз дьаха гІертаро.

Из цхьа бальн доваш а дац. Къамашта юкъера отношенеш — из общественни вахаро лаьха эгсара кІоаргигІа уйлашка кховчу гІулакх. «Буржуазни обществени санхетаме эрригача уйлашта юкъе эгаре дукагІа кхош а национализм», аьнна белгалдаьхад В. И. Ленина (соч. биаха гуллам, т. 41, 160 оагІув).

Бакъда, национализма идеологически [illegible] дІадаьккхаза вай общества вахаро юкъера. Из йоха дийнахьаро муш [illegible] кІийле из нийцига, цхьабакъда национализмах пхедиса зуламе гІулакхаш хІана а дахаш да уш даш хьажбосалу доазол дехьарча буржуазни пропаганда.

Империалисташа леладеча ку гІулакхех хІана хургдоьшилга-м кхетадеш да. ЦхьабоьлІа фактешца хьахьоьх империалистически рвоне идеологически диверсеша вайна кІезига а доваш да делга. Из ца ловрдІача дала а далац. Цхьайолча хана моастагІчун пропагандана корабоагІа уйла чІоагІа йоаца, идейни кхетам доха болаш как.

Цуьна дувзаденна КПСС ЦК апрельски Пленума (1968 ш.) собщам тІа дІаяздьа: «ХІара коммуниста, советски сага коммунистически уйла йолаш, советски патриотизмании пролетарски интернационализменои мутІахьа волаш, моллагІча буржуазни влияние идейно духьал отталургволаш идейни кхетам балара тІаерзе ева партийни организацеши шоай эррига идейни воздействие средствашца».

Советски наьа пролетарски интернационализма ленински принципашта тешаме хургболаш, халкъий вежарашта доьча доьхаргдоачача доттагІала мутІахьа хургболаш кхетам балар — партийни организацей берригача идеологически балха лоархІамегІа доьлла дакъа, коммунизм дьалдара декхараш толаме кхочашдаьра эгара керттерчарех доьла хьай.

40 къамани народностийн йиклаш бахаш а къахьегаш а йолча уккха къамаш дахаха вай республике къьаьстта чІоагІа лоархІам болаш да къахьегамхоштта интернациональни кхетам балар. Интернациональни кхетам балара берригача балла областной партийни организацие ларде лийнай, дІахта хІанз лунча а Хуви ленински къаман политика, социализм коммунизм котъакхар дуьй къовсам лоаттабеча халкъашта юкъе хІанзалча цІаккха а ца хинна доттагІал хьехоллир тІахьехаш Кавказа коммунисташка сийлахь-йоккхача Ленина дьа кхайкарал.

Эрсий халкъ, дукх тІа агара революционнагІа йолча куп болхлой классе, большевикий парте Кавказа халкъий исторически кхелашара [illegible] Советски Іадала хьалкхача [illegible] Коммунистически парте [illegible] болх [illegible] тІедьа [illegible] халкъий хала [illegible] тоадара тІайордьа бор.

Къамаш экономически культура хьаьна а дегІайоалача а, [illegible] социалистически [illegible] наш еча, нохчийн гІалгІай халкъий къамаш бокъонца йола культура тоаеча зиадаш, боллаш хилар эрсий халкъе дах новкъостал.

Коммунизм хьалхьача юкъарча гІулакхе шийлара довгІа дакъа лоаш хІара республика. Вай республика интернационални декхар — мехкадьтта доаккхилта, мехкадьтта чаккдоаккхилга алсамдаккхар, химически промышленность, машинашъяьта, гІишлуре кхьйола доакхеш дІахо а дегІакхулар. Юрта боахачера вай декхар да мехка кхьйола пайданаш дикагІа фух йола хьокхІаша Іалашьяр. Овхьдааркаш, сем, комсаш, тхьамка, биткъа хьоьса бола тха леккхар.

Вай промышлении продукци эррингача советски республикашка, социалистически содружестве мехкашка дІакхьача ца Іеш, дуьнен дуккхача мехкашка а кхоач. Ший аргІанна республика вай мехка вежарашта йолча республикашкара кхайне станокаш, оборудовани, металл, машинаш, кхы дукха кІамагн.

Нохч-ГІалгІайчено, интернационални культурена , ший культура кІакхий а еш ший ше дІакхоачар ду из дегІаевалаара. ДоттагІлени халкъаша вІашин новкъостал дарни ленински политика дохаргдоачача халкъий ендалга, республика къахьегамхошта юкъе интернационализма идеология чІоагІцара кховчадьна вай. Из бокка ниа хинкабоцара вайна мотаргахар вай республикани эгара дезагІе доаа совгІат — Ленина орден ялла чІоагІа жинговикен культурен дегІаевалае.

Юкъарча политически, экономически, вахара хьаштаца цхьа дезал бий вІашагІтох тайн-тайпарча къамех бола векІлаш, дІата уж лоркІар ціІ доанучигІала— коммунистически а болх. Коммунистически къахьегама ударникий цІи яккхара къовсам лоаттабеча 116 эзар совгІа болча республика къахьегамхойшта юкъе ба вай республике мел дахача къамий векилаш. Тайн-тайпарча къамех ба орденашца медалашца еиа дуккха эзараш боле нах. Социалистически Къахьегама Турпалаш, Советски Союза Турпалаш болча ба дуккхача къамий толамегІа боле нах.

КарагІа мел дьннир, кхетадеш ма къларе, балача наха интернациональни кхетам балара областной партийни организаце тІагІертта къахьегара кьахана да.

Цхьабакъда социализм котъьялача а, вежарашка йола цхьаагІон халкъий доттагІалон этгача хьалдашка а яхтучльни йолаш ца хІанзара къамий отношени дІахо дегІаккхулара проблемаш.

Парте областной комитето даим теркам тІадоаттабу интернациональни кхетам балара халкъий доттагІал чІоагІдарен декхашта. Бюро ладийгІад цу дешарех йолча цхьайола юкъьнарча партийни организацейн парте районни отчеташка. Цхьайолча КПСС горкомашен райкомашен укх тІеххьарча хана шоай бюрошка, пленумашка, собранешка дийцад интернациональни кхетам балара дешаш. Интернациональни кхетам луча областной парторганизаце пайда цу тайнтайнарча формашеи методеи.

Къаьстта теркам тІабохийт партийни [illegible] системашна, шагга эггара хьалха Іомаш пролетарски интернационализма Іилман лордаш.

Докладчико маьарра хьахоийт цу декьара 42,5 эзар совгІа саг чулоацаш йолча партийни дешара эррингача системе а 100 эзар гаргга саг чулоацаш йолча пропаганда массови формаш а лоархІам.

Ишта, белгала аьча, укх тІеххьарча хана шерра яьржай пролетарски интернационализман халкъий доттагІени дешаех теоретически методически конференциш ера практика. ДІадахе цу ниакхдаллаш эрригача районашка хилар цу тайпара конференциш. Республикански Іилман практически конференци а хиннай. Пролетарски интернационализма ленински теорени практикаши хотаяь яр из.

Халкъий доттагІала, социалистически интернационализма ленински къамий политика чаккьякхара, экономика, Іилма, культура дегІайоалачча вежарашка йолча республикашта карагІдьыдараш кхетаь йола семинараш, ленний цикламаш, тематически сайренаш ю республике. 1969 шера общественно - политически темах 30 эзар совгІа лекци хиннай.

Бахача наха юкъе доттагІлени пролетарски интернационализман идеешта пропаганда еча практически новкъостал дара юкъьякха юрташкарча районашка уххий парте обкома пропагандистски группаш.

Республика яхь меттала араду 33 республикански, городской, районни, многотиражни газета. Республикански радиовещани ю шин радио-тайна, болх беш я телевидени, радиовещание районни редакцеш. Укх шера республике бахача наха аздаьа вай миф экземпляр газеташ журналаш. Бола беш я 250 эзар радиоприемни радиоточкеи 100 эзар гаргга телевизор. Из да хІара дезалошІана дикдаи аьнна газета а журнал йиду, кхетта, радиога ладугІаш телевиденонии передачата хьежаш республике мел баха наз ба яхилга. Вай газеташа, радиой телевидени интернационализман патриотизман идеешта пропаганда еча чІоагІдаьа, [illegible] белгалдаьккхар докладчико.

Къахьегамхошта интернациональни кхетам балара дакъе укх тІеххьарча шерашка дикка лаккхадинад писателийн художникийн общественни хьинар. ХІара шера чаккдоел вежарашка долча халкъий искусстван литературни декадаш дийши. Театраш, клубаш, библиотекаш балха юкъе дикка болла моттиг дІалоец интернациональни кхетам балара дешаша.

Республика къахьегамхошта интернациональни кхетам луча йоцеттал теркам тІадохийт болхлой классен къахьоен союз чІоагІъяра, городи юрти вІашин гаргаоьзра. ТІехьа тІайоагІача хана а шерра хьалхьа ева болхлойн юртий къахьегамхойн бувзамаш чІоагІдара, колхозашкен совхозашкен [illegible] ство лелаега дІахо а дегІадоалазара тІаерзаьб йола мероприятеш.

Дуккха [illegible] интернациональни коллективашка бу болх, районашка граждански тІемен ветеранашца вІашагІкетталу, интернациональни доттагІала клубаш ю, болх беш а революционни къахьегамен сийлен клубаш.

Вай кагирхошта интернациональни кхетам балара чІоагІо йовзаш а еш, республика партийни организацеша цу дакъе дукха болх бу. Масала чаккъьадеш «Революцин комсомола», «Из доттагІал вайна Ленина тІадилла дезаях» республикански фестиваламаш, «Кагирхошта интернациональни кхетам балара» лелаш республикански семинар яь, дешархошта пролетарски интернационализма кхетам балара дешаш дуккхаре къоначча хьехархой конференци яь, школашкен профтехучилищашкен вІашагІъякхай «интернациональни доттагІала» клубаш...

Цу дерригача а кхьча эзараш долча а масаламе хьакьехь дуккхач къамаш вІашча Нохч - ГІалгІайчен халкъаш кхьа барт бола доьба санна дакхара, пар коммунизм хьалхара хьиноре къахьегаргда. Йоьмаче хамонех сийлакха чанахаленна из доттагІа. Цхьабакъдаа а шт бам кулина дІакха ца югргаравацо. Ленински къамаш политика дерригІа чакх а йоаккхаш, областной партийни организаце дукха болх бу халкъашта юкъера, вежарий доттагІал дІахо чІоагІдаро, наха интернационализма уйлаша кхетам балара национализми шовинизма мелагІча гІулакхашта духьала.

Республика къахьегамхошта интернациональни кхетам балара дакъе партийни организацей балха юкъе долча кхочамбоацарех ма дийнача а кийса хургдацар, аьлар докладчика.

Парте хьеж, хІана ленински къамий политика лоарвегІа ца йоьлайташ нийсо чакхъякхар бахьан долаш, хІара халкъе къаман сий лакхадиначча хана, шолхалени теркам гІойакхайта беза къахьегамхошта социалистически интернационализман советски патриотизман уйлаш кхетам балара, ахаш.

Фактаща хьахьоь, политически уьялцІена долие гІулакхаш дуккагІча дакъе доазол дехьара ева националистически пропаганда вІашееха хьакхуга, цу дакъе нохчийн гІалгІайн меттала еча передачех а хулаш.

Цул совгІа, цхьаболаш делабуй сайнашта юкъе лоархІаш болой наь халкъашта юкъе ца бедам болла гІерг, цу тайпара влиние а гІерг кагирхошта. Цу тайпара фактеш теркал ца еш йита йиш яц вай. Цу гІулакха бакке бараш тІехьа тІайоагІача хана а нІехкашта бехктокхаме увздела, къахьегамхошта интернационални кхетам балара, халкъашта юкъера доттагІал чІоагІдара йолча эррингача организаторски политически формаех шерра пайда эца беза.

Докладчика белгалдоаккх, цхьаболча партийни организацеша интернациональни кхетам балара бу идеологически болх къамал республика хьалаша коммунизм хьалхьара вовдаь боллаш долча доклараша хьежжа лелабеш ца хилар.

Пленуме аьнинараш чІоагІа теркам тІабадкъта ладийгІар гулчадьнича кхочамбоацарашта [illegible] Хьадам боллаш дола масалаш а кхувдал [illegible] доклада тІа цу [illegible] нерттера бахьаш, уж вай вахара юкъера дІадахара ца дезараш белгалдир.

Бахаш наха интернациональни кхетам балара новкъостал деш хила беза Іилман - атеистически кхетам балара болх, аьлар докладчика. Из да национализмах дьнни юкъе белгала буьзам хилар бахьан долаш. Национализм хиниг ца Іаш ду а бе буржуазни идеологе гІоьча. ХІана аьча, кхьчахьа национализм лелаера аьттув болаш формех а ду, кІаьта национализм — дийне аьттув бола кІийле, ерарв.

Къамаш дийза дикса гІулакхаш, цуй обичаеш традицеш хьалалоаттеро хиларах тарра советски наьа интернационализмана духьала лоаттабу ший хьам кхьчакхал гІох да кха уйла хьалгІеттаеш бола ду. Бахача наха юкъе чІоагІлуча атеизмана национальистически духьаленаш уттаю. Къама дийра доле, ера гІадена къамаш гІулакхашта духьалара хІама лерхІ атенямал.

Масала, саг йовларах — дезалах дола бокъонаш, шариІатен Іадатен законаш «къаман» традицеш я йоах, чІоагІа духьалдоах уж советски законодательствоца, социалистически вахара образа.

Интернациональни кхетам балара дуьнача хана, интернационализм — хоьзам боллаш понита бола аьтта кхеба деза. Цунна чуйоагІа социалистически патриотизм, интернациональни декхара тешаме хилар, кхалкъашта юкъера доттагІал вошала чІоагІлдар. Интернациональни кхетам балара чулоаш сага ший Дьахенара, ший къамашцара, вай мехка кхьча къамашцара, социалистически содружестве халкъашцара, дерригача дуьне тІарча кортамукъале бальн къовсам лоаттабачарцара отношенеш шерра комплекс. Из идеологически балла йоккха участок я.

Интернационально а патриотически а кхетам балар Іалашьета боккхача лоархІаме гІулакх хилар кІоаргга дьахьекхад КПСС Программа тІа, XXIII-ча съезда материалашка, «В. И. Ленин вав 100 шу дизарах» йолча КПСС ЦК Тезисаш тІа.

Доклада тІа белгалдаьха, интернациональни кхетам балара болх республика дІара къахьегамхочо КПСС а Советски пачхьалкхен а исторически лоархІам кхетабергболга, хьалхашка латта декхараш кхочашдара неший низ ца кхобеш къахьегаргдолча гаІдара тоабе безаш хилар.

Интернациональни кхетам лулга хІара дения деш дола гІулакх хила деза, республика партийни, советски, комсомольски, профсоюзи, кхьча общественни организацей берриге идеологически бола цу гІулакха тІаберзабаь хила беза. Интернациональни кхетам лулга корта болеш леладе деза, балха керда формаш лэла еза. Советски наьа интернациональни кхетам луча дакъе лэлар — областной партийни организацие хІара коммуниста сийлен декхар.

Мехка а республике а ленински къамаш политика доаха толамаш мадулла кІоаргегІа дІадьокха деза идеологически балха эррига средстваша. Нохч - ГІалгІайчо дегІайолачча вай Дьахен кхьча халкъаша кІезига дакъа ца даьлла къаьстта белгал а доьккхаш. Экономически даинеш Советски Союза а республике а чаккйоьлла интернационализма политикаца дашша деза. ДуккагІа вІашагІъяьна ева интернациональни производственни коллективаш, цига дика вІашагІехьакхина доле интернациональни кхетам лулга, цу гІулакха социалистически къаьа шерагІа найда а эцаш.

Коммунисташтен берригача къахьегамхоштен интернациональни кхетам балара бола тоабера безза пайда эца беза партийни организацеша политически дешара система луча тоаеш.

Интернациональни кхетам балара тІаерзе еза массови агитаци, политинформации, «массанахь а чакхъяха еза халкъий доттагІала сайренаш, интернациональни дешаех бола кагирхой, кхалнаьха, интеллигенци Іилмантеоретически конференциш а еш.

Вай копайсавоне, радиои телевидени къаьстта теркам тІабадайта беза интернациональни кхетам балара цхьана советски патриотизма темана.

Къаьстта йоккхо а еаш ду кагирхошта интернациональни кхетам балара дешаш. Эггара керттерчарех доле декхар ба кагирхоех бокъонца бола советски патриоташ, интернационалисташ бар, уж социалистически Дьахе дукха езаш хьалкхобар, ший къамаш, народноста хьаштаци, Дьахен, дуьнен социалистически содружестве хьаштаци цаІаш доьга кхетаде Іомабар.

ТІегІаьтта болх бе беза бита культура лиякъяра, советски ознаьаш юкьакхальара, халкъа прогрессивни традицеш дегІакхульара.

Бахача наха интернациональни кхетам балара дакъера, парте районнийн горкомийн, газетий редакцей, радиовещанен телевиденен комитета, непайоацон упрвлене, книжни издательство, «Знание» общества, дешарен Ілма - Іохамен институтий а техникумий а, художникийн писателийн Союзий правленний, культураи просвещенен министерствой бехктокхам лакхбе беза.

Доклад чаккхйоалаш къаьстта белгалдоаккх:

Ленински къаман политика чаккхьякккхара областной партийни организаце дІахо бе беза болх а цуй декхараш а доазаш да. Уж да: Нохч - ГІалгІайчен экономика масса а ерІоахьара дегІайоалачир, цуй социалистически культура лаккхьер, дерригача къамашта кхІ йола коммунизм хьалхьений революционни традицеш дегІайоаллар, пролетарски интернационализма принципаш лорагІа чакхьякхар, национализман шовинизман тІехьалдесача мелча гІулакхаштта, къаман гона [illegible] ший къам къайрел тІех лаьрІарен тенденценте дуьхьале къовсам лоаттабар.

Областной партийни организаце ший керттера декхар лорІ интернациональни кхетам балара болх кхь а тоабер, вай республика къахьегамхой дуккхача къамех латтача барт тайнича дезала творчески хьинар. КПСС ЦК декабрьски Пленума (1969 ш.) решенеш кхочашъяра, Владимир Ильич Ленин вав 100 шу дизача ден сийна тІаийбие социалистически декхараш толаме кхочашдара тІаІерзадар.

* * *

Докладаца йолча прениех эгара хьалха къамал дир парте Грозненски горкома секретара С. О. Зуев. Къахьегамхошта юкъе бу политико-кхетама болх чІоагІдара, дешд аьлар по, даим йоакхо ю парте городской районнии комитеташе, юкъьанчарча партийни организацеша.

«Владимир Ильич Ленин вав 100 шу дизарах» бола КПСС ЦК тезисам ларде а луьчаш, парте городской районни комитетешо укх тІеххьарча хана дикка тоабиай политико-кхетама болх. ТоабиаЙ цуй формаши методаши, лаккхьений цуй действенность. Города къахьегамхой коммунистически кхетам лаккхбениолга хьахьоех цар къахьегама а общественно-политически а хьинар лаккхдаларо.

ХІанз укх сахьото парте городской районнии комитеташи, юкъьанчарча партийни организацеша берригача идеологически балла ларде луво «Владимир Ильич Ленин вав 100 шу дизарах» йола КПСС ЦК Тезисаш. ЛоархІаме политически теоретически документ хиларах тарра даг гІоздьина тІаийцай уж тха коммунисташи берригача къахьегамхоша.

Парте эрригача райкомашка кийчъяй КПСС ЦК Тезисашта пропаганда ера планаш, юкъьанчарча партийни организацей, пропагандистий, агитколлективий кулгалхой, лекторий, докладчикий, политинформаторий районни семинараш яй. Тезисашта пропаганда еча оаха шерра пайда эц политически просвещение систамах: цуй эррига звенешка Тезисий материалех массех занятии яй.

Города предприятешка, учрежденешка цу документа дахделах 300 совгІа доклад яй, 250 совгІа лекци йиший. Тезисашта пропаганда еча дьинара пайда лоац городской районни «Знание» общественна, города вузий общественни Іилмай кафедраша.

Тезисашта пропаганда еча хана къахьегамхой политически сехкетам, цар общественни къахьегаман хьинар айдергдола гІулакхаш де гІерт партийни комитеташ, юкъьанчара партийни организацеш.

Цул тІеххьагІа яз. Зоева пленуме дакъа лоацарашта дийцар Тезисашта пропаганда еча городской партийни организаце горкомийн районнийн лекторски группаех, клубаех, культура Дворецех, партийни дешара семинарски группаех, теоретически конференцех, тематически сайренех, Іилмахой лекцеш кхайта пайда эц.

В. И. Ленина юбилейна мийча ява вала города вІашагІъяьккхай ленински дешара халкъа школаш. Грозне 319 я уж, цига дешаш ва 7000 [illegible]

ХІ[illegible] организаци В. И. Ленин вав 100 шу [illegible] ни [illegible] тигІа [illegible] совн-политически балха хІара саг юкъьоса а гІертай.

Республика [illegible] школаш кагирхошта интернациональни кхетам балара хетадир ший къамал КПСС обкома Іилман дешара заведенешка отдела заведующа Р. И. [illegible] Грозне № 30 йолча [illegible] цу ловрдІаеча балха опытах дийцар цо. Интернациональни кхетам балара дукха бола бу, аьлар цо, г. Грозне № 5, 36, 21, 59 йолча школашка, МалгІобина райнна Вознесенски юкъерча школа. Сунженски района Орджоникидзевски Карабулакски юкъерча школашка. Грозненски педучилище, кооперативни нефтяни техникумашка.

Цу дешара заведенешка дешархошта кхетам луча В. И. Ленина вахарен балхен масалах пайда а эцаш дукха бола бу. ВІашагІъяьккхай ленински музейш, цІенош, уголокаш, шера ленински дешарш, слеташ ю, ленински васиеташ кховчадара кетта комсомольски собранеш чаккйоеш. Указа толаме дІатал ленински лачет, биччи бІаргаваьйача цахаца вІашагІбеттаьу. «Глобус», «Прометей», «Вай ленински комсомол» кхача клубий балла шаьа дакъа лоац.

Цхьабакъда, белгалдаьккхар цо. Тимошенкос, республикан кхьойлача дешара заведенешка йоагІача бесса йоакхо ца кагирхошта интернациональни кхетам балара. Школай, техникумий, вузий партийни организацеш, общественни Іилмай кафедраш, юкъерча школашка истории обществоведение кьеха преподавателеш, комсомольски организацеш декхарийла а кагирхошта интернациональни кхетам балара деша дукхагІа йовхе а, ца бола вІенхаьтта тоабе.

Парте районни комитеташ, школай партийни организацеша дукхагІа хьадеза, деза хьехархоиахара, цар шоай марксистско-ленински образовании профессиональни говзали лаккхъяр.

Шо къамаьл дий парте Урус-Мартана райони хьалхарча секретара В. Г. Габисова аьлар, эрсий халкъан Нохч-ГІалгІайчен халкъштен юкъерча доттагІала йолаш кІоаргга историех чудоьлх, вай даиоина чІоагІ а деша, тоаденнад.

Пленуме дакъа лоацарашта кІаагІа уйла тІайохийташ ладийгІар уж дешаш бакъдеш доаладьча шин масалга.

Халкъий доттагІален пролетарски интернационализман дешаш, берригача кхетама балла керттера дакъа хилачах тарра, парте райкомен юкъьанчарча партийни организацешта даим шоай теркама кІал лоттаду. Уж дешаш дуьц КПСС райкома пленумашка, бюро заседанешка, партийни активов собранешка. Ишта дар из свакк февраль бетта [illegible] парте районна VI-ча пленуме а, ишта дар из арал хьай бетта хиннача парте районна VII-ча пленума а. Цу пленуме [illegible] чаьмаша партийни, советски, профсоюзни, комсомольски организацеш декхарийла из пролетарски интернационализма, халкъий доттагІалени идешта пропаганда яра уйла тІаерзае.

Парте района бюро хьача районерга хьежжа районе [illegible] бахача яйха сходаш яь интернациональни кхетам балара дешах лаьчо. [illegible] КПСС райкома бюро членашши пленуме членашши докладаш а еш. Цар дииача кагирхошта [illegible] яй хьалкагІа [illegible] тахкаеш [illegible] къаьстачча наьба [illegible] Габисова ма зарре дийцар болла ха чаккхььачаьул тІехьагІа Урус-Мартана райна № 2, 3, 7 йолча юкъера школашка, № 10 йолча школе-интернате бечу кхетама балхах, хІара номер тІа чулоацаш дикка болаш йола, дешархошта лаьтта декхараш кхочашдара тІаерзаь, халкъий доттагІал чІоагІдара, тайн-тайпарча къамех болча наха юкъерча вежарашка леладеча гІулакхашта хетаеь материалаш кепаеттача «Ленинская правда» яхача районни газета къахьегамхошта кидешерца.

Интернациональни кхетам балара дакъе беча лоархІамеча балхах.

Партийно-политически агитационно - массови балла формаш эргайоахаш тов а еш, юбилейни 1970 шера хальха боахане политически декхараш толаме кхочашдара района къахьегамхой сарагІбоьла гІерт районни организаци.

Город Грознера Ленински района дукха къамаш дахаш район я. Уккха къахьегаши балхаш ба тайн-тайпарча къамех бола бІаь эзар гаргга нах. Къахьегамхошта интернациональни кхетам балара гІулакха белггала опыт Іоаьяй парте Ленински райкомо.

Къахьегамхошта интернациональни кхетам балара гІулакха партийни организацеша бечу балла итог хилар сових декабрь бетта «Пролетарски интернационализмах бола марксистско-ленински хьехами хІанзара заман» яхача темах хьаьна районе ьча теоретически конференцех. Коллективашка беш бола берригача кхетама болх дІахо тоабера тІаерзаяь дуккха рекомендацеш тІаийцар цу конференце.

Цу хьахьаьла пленуме дакъа лоацарашка хоам а беш, парте Ленински района хьалхарча секретара Г. Ф. Галкова ма дарра дийцар белгалдьяьыннача, халкъий доттагІал чІоагІдарен интернационализма уйлашца къахьегамхошта кхетам баларен партийни организацешта дикка болх бе хилара чІоагІа тешал дош йолча хьича фактаех а.

Района бераата болх бу опыт, авторитет болаш болча цхьаш лектораша. Къаьсттача тематика [illegible] торош — [illegible] преподаватели [illegible] [illegible] вІашагІлеьлийнай [illegible] ма районни общество. Района къахьегамхой юрташкарча къахьегамхоаара шефски доттагІала бувзамаш дикка чІоагІъяй.

Дуккха шераш хьалхе дола краснохолмовскаш доттагІал ледаду Старо - Юртовски совхоза болхлоша, № 18 йолча школа дешархойи дешархой коллективаш Шаьла района Курчалой юкъерча школа хьехархойн дешархойн коллективашка, Грозненски ремонтно - механически завода коллективо эскара дахьаьцен Ленина цІерагІча колхозаца, хІамни тегача производствой объединение болхлоша Грозненски гарнизона тІемалошши Дагестане къахьегамхоцеи.

Дуккхача къамий мехалаш юкъе болча коллективаша шоай а леладеча бувзамий цу формаш а кхачар а доккха новкъостал ду халкъа боадама планаш кховчашъяра. Масала, района промышленносто хачал 30 ди хьалхагІа кховчашъяьй пятилетка дий шера план, планал совгІа 9 миллион сома мехьа продукци ера-а хоаш, къахьегама оксарле 21,9 процент лакх а еш.

ХІанз дуккхача къамех латтача района коллективо тІагІертта къовсам лоаттабу 1970 шера хьалхарча дий бетта план 22 апрель хьатІаоттадехьен пятилетка 7-гІа ноябрь хьатІаоттадехьен кховчашъяр а юбилейни 1970 шера планал совгІа шин миллион 200 эзари сома мехьа продукци арахецар а духьа.

ХІанз ший уйла социалистически къахьегама дисциплина дІахо лаккхьара дешашта тІаерзаяьй парте райкомо. Социалистически къахьегама дисциплина чІоагІъяра тІадерзадаь чаккдоаккхаргдола гІулакхаш КПСС райкома аргІанна йоагІача пленуме дуьцаргда.

Сунженски районни партийни организаце даим йоакхо ю наха интернациональни кхетам балара дешай. Тхьа тт совгІа къамех бола нах бах районе. Парте районни комитето юкъьанчарча партийни организацешен дика кхетаду тайн-тайпарча къамех болча наха юкъерча доттагІалга хьежжа боахама толамеш а хургдолга.

Цулуьна совгІ сентябрь бетта парте района бюрос района къахьегамхошта интернациональни кхетам дулга тоадара сацьехьа соцам тІеийцар. Отта а из чІоагІъяь яр мероприятей плен. Районе бахача наьхьа, къаьстка къаьстачо предприятей, колхозий, совхозий къамий саставу Іомайар.

Юкъьанчарча партийни организацешка собранеш йир, хІаьта иштамен станицашкен граждански сходаш чилер. Дуккхача культурно - просветительни учреждениешка «Халкъий доттагІал — вай ниах вай стендаш, книжни витринаш кийчъьяй. Нохч-ГІалгІайчен вежарашта йолча [illegible] автономни республикай писателий книжкаех дешарий конференцеш ю. Тхе художественни самодеятельноста коллективий программаш дуккхача къамех бола дедагІарий дешаташни къежма утташ.

ХІанз 400 гаргга политинформатор, 700 агитатор, дукха лекторий, пропагандисташ, культуре болхлой ба «Владимир Ильич Ленин вав 100 шу дизарах» йолча КПСС ЦК Тезисашта шерра пропаганда еш.

Тха района — дІахо дуьц КПСС Сунженски райкома секретара С.Г. С. Котиев, лаха дола а дуккхача къамех нах бола коллективаш. Цердуьна политически бола чІоагІа уйла ош а дифференцированни а бе гІерт вай парте районни. Цо, Котиева дийцар, ку тайпара бола дуккхача къамех наь болча «Путь к коммунизму» яхача колхоза, нефтегазопромысла, Троицки юкъерча школа коллективаш шеше да, Ассиновски совхоза Нове Нестеровски районна. Грозненски района къахьегамхошта традиционни вІашагІкхетареш чаккдаккхара опыт йоаьйтар.

ВЛКСМ Нохч - ГІалгІай обкома хьалхарча секретара П. И. Гривова хІоаргга довзаш дийцар республика кагирхошта интернациональни кхетам балар, из болх беча комсомольски активистама малагІча формаши методеи пайда ийбу.

Кагирхошта къаьстта дукхалеашай КъилбасехьКавказа вежарашка йолча автономни республикай студентий кагирхошна а фестивалаш, машинашъечо «Красный молот» заводен Гадиевна цІерагІча «Дагэлектромаш» заводен къоначча болхлой духьала вІашагІкхетараш. ЧІоагІа да нефтяной педагогически институтий, Къилбаседа - ХІирий Горие - металлургически институтен Дагестански пачхьалкхен университетен комсомольски организацешцара бувзамаш. Шоайла доттагІлен гІулакхаш лелади ба Гудермесски Хасав - Юртовски, Веденски Ботлихски, Назрановски, Пригородни районашкара кагирхой. Советско - вьетнамски доттагІала сийна ю митингаш, киртараш, хІаьта къахьегамаш средстваш къовсам лоаттабеча Вьетнама халкъашцарча солидарноста фонда дІауххитаьш чаккдоаха субботникаш а, воскресникаш а дукха дезаденнад кагирхоша.

Пленуме кьча докладашка парте районни комитета яь критика кийса а аьлар пленуме ше къамаьл деш парте Назрани районна хьалхарча секретара С. Х. Гостемирова. Бахача наха интернациональни кхетам луча хІанз дукха кховчамбоацараш да тха, аьлар цо, из болх тоабера йолча тороцех пайда эцеп оаха. Уж гІалатеш цІендеь дІадалара цхьа доле хІама деш я районни партийни организаце.

Атеистически кхетам балара а дІакхача заман юкъедиса во гІу[illegible] [illegible] гІан [illegible] Района партийни организацей балха керттера моттиг дІалоац къахьегамхошта коммунистически кхетам балара дешаша. Уж дуьц районни парторганизацей бюрошка, пленумашка, активашка, Советий районни юрташкарчи сессешка. Пайда эц укх шера дешаш 1293 [illegible] йолча политически дешара [illegible] система а.

Районе къаьстта теркам тІабахийтар КПСС ЦК Тезисашта пропаганда яра. Из болх кхочарал дикагІа лелабу совхозий, «Электроинструмент» завода, трикотажни фабрика, сельхозтехникумий технически училищий, школай партийни организацеша.

Из бахьан долаш районе дукхагІа хиннай коммунистически къахьегама тІехьарча болаше дакъа лоацараш. Нийтта коллективо коммунистически къахьегама коллектив яха сийлен цІи яьккхай, кхо эзар саг ва коммунистически къахьегама ударник яха цІи [illegible] кха гІерташ. ДІадаьхача шера района тайн-тайпарча предприятешка балха хьожаяьй 1800 саг.

Кагирхой парте къахьегама ветеранашца, граждански Сийлахь боккхача Даймехкен тІемашца хиннарчарца, Советски Эскара бІухошца вІашагІбеттаьу, революционни, тІема, къахьегама сийлен моттигашка гІолла походаш ю. Практика а хинна дІаяттах революционни сийлен цІейш нахкдахар. Уж хиннад Долаккха-Юрта, Экажкъонгий-Юрта, СурхоагІа.

Цхьабакъда, аьлар нох. Гостемирова, тха районе во лел нах бехача моттигашка кхетама бола балга, вала юкъьекхуь перда обрядаш, обычаеш, традицеш, хийре йоакхо ца белача наха, къаьстта кагирхошта, эстетически кхетам балара. Районе а социалистически дисциплине толаеш кхалинахаша нийса доаш гІулакхаш лоладу моттигаш.

Нохч - ГІалгІай АССР культура министра В. А. Татаева аьлар вай театрай репертуаре керттера моттиг дІалоац советски авторешна язьйача пьесашта. Уж спектаклеш историко - революционни темах, вай замах я, цар духьа В. И. Ленина сийлахь - доккхий васиеташ кхочашдаш боехкача советски нахах.

Вай театраша уттаьяй союзни автономни республикай драматургаша язъьа пьесаш. ХІаьта вежарашка йолча республикай театраша уттаьяй, Нохч - ГІалгІайчен драматургий произведенеш. Масала, «Беж - Іаьла мхарь» яха А. Хамидова комеди хьехкай Дагестана, Кабардино - Балкаре, Къилбаседа - ХІирийчен театраша.

Советски республикай цІи хезача артисташен дионнешацен дакъе а лоеваш Нохч - ГІалгІайчен филармоне СССР халкъий музыка симфонически концерташ уттаду. Интернациональни доттагІал чІоагІдара дикка бенкат даьлар Дагестана, Къилбаседа - ХІирийчен, Кабардино - Балкара, Нохч-ГІалгІайчен искусстваш литература декадаш чаккдаккхар.

ДІахо нох. Татаева дуьц республика культпросвет - учреждениеш, художественни самодеятельноста коллективаши наха интернациональни кхетам балара беча балхах.

Шоашта тоабе безаш бе культпросветучреждениешен бола, эшле а дуккхача культура учреждениешен безаш. Из гІулакх тоадара новкъостал де деза партийни, советски, профсоюзни, комсомольски организацеша, предприятей боахамий кулгалхоша, аьлар цо.

* * *

Республика бахача наха коммунистически кхетам балара дахьийна областной партийни организацей, городской, районни, юкъьанчарча партийни организацей декхарех къамаьл дир КПСС Нохч-ГІалгІай обкома хьалхарча секретара С. С. Апряткина.

Цул тІехьагІа КПСС Нохч-ГІалгІай обкома XI пленумо массаа раьза а волаш тІеийцар дийцачча дешах хола соцамаш.

«СЕРДАЛО»
3-гІа оагІ. 14 февраль, 1970 шу.

ЮБИЛЕЙНА—КЪАХЬЕГАМА СОВГІАТАШ

(Чаккхе.)

Доллур [illegible] транспорта [illegible] лошъеча орга[illegible] ша творческ[illegible] доал дара керда методаш юкъехкхьар, партийни, советски, болхъеца, профсоюзни, комсомольски организацеша шоай организаторски кхетамеи болх цІенхаштта вовбар бахьан долаш.

БИЗЗА ПАЙДА ЭЦА ЕРРИГАЧА ТОРОНЕХ

Собраие къамаьлаш даьраша чІоаггІа критика йир пачхьалкхен плакаш а юбилейни декхараш а кхочаш ца деча, экономически эффективность, къахьегама дисциплина лоха йолча, болх во вІаштІехьбаьккхача предприятеш[illegible]та.

1969-шера продукцина реализаци яра планах доархІаьнца 11 коллектив. 33 предприятес къахьегама овсарлел сидагІа дегІаехад болхлой алапи, 15 коллективо кхоачашъяьнац продукцега дІадоахар лохдара заданеш.

Республика доаккхача мехкдаьттах 40 процентал хІезигаІа доацаш мехкдаьтта даккха дезаш я укх шера города промыслаш. Из хала а бехтокхаме а декхар да. ЦхьабаккІда, дикка къахьеге из кхоачашдулургда. Кховзткъеи ятакъе иттеи. Уж шо цифра йоаллайир докладчика ноп. Давыдовен прениех къамаьл даьча ноп. Лутовиновен. БІарчча хьайцача бурув деттача конторашо пайда эц 80 процент балха хана, хІаьта «Старогрознефть» НПУ тохкама кІоарга бурув деттача контора Г. В. Крамарова, М. М. Попова, И. В. Гусева кулгалдеча бурув деттараша 90 процент балха хенах пайда эц! Старопромысловмаша буровой 28 дийнахь къаьл[illegible] «Грознефтеразведк[illegible] [illegible] — 73 [illegible] довлу цу гІу[illegible].

[illegible] Грозне бу[illegible] [illegible] 1969 шера бур[illegible]ца тохаш йитай 24 эзар метр проходка, 30 эзари яьй, дуккхача бригадаша кхоачашъяьнац бурув тохара план. Дукха ха йоаяьй аварешт дІайоахаш, ремонтан балхаш деча. ДуккагІча даькъе из хиннад къахьегама дисциплина лоха хилар бахьан долаш.

Цудухьа «Грознефть» объединене, «Грознефтеразведка», треста, мехкдаьтта доахача управленей хулгалхошкара, партийни организацешкара собрание къамаьл даьраша цІенхаштта хьадйхар бохлой кийцбара, цар бехктокхам лакхбара, къахьегама дисциплина чІоагІъяра, уж мел эшачунца ІалашбІара къаьстта теркам тІабохийтала.

Докладчика а прениех къамаьлаш даьча ин. Оздоева, Йибалжанова, Лутовинова, Квитке, кхычар а цІенхаштта теркам тІабахийта дийцар технологически режим нийса ца лелаярах, къахьегама дисциплина лоха хилярах, корта бохабу маларш чІехдьярах, балха тІа дукха цах хувцабаларах, транспорта, общественни кхачан предприятей болх во вІаштІехьбаккхарах производства экономически эффективность лакхъяра, ритмично болх бара доалачи денах.

Масала, дуккъал цхьан «Грознефтехимзаводы» объединене 1969 шера пайда ца эцаш 2964 установка-сахьат доадаьд аварещ хилар бахьан долаш. Соакк 980 нарушени яьй ОГНХЗ йоаккхача предприятешка, цу даькъе 196 прогул яьй, 443-эза толхаьй технологически режим. 89 сат прогул [illegible] бахьан долаш балхара дІа[illegible] 890 [illegible]

[illegible] 886 [illegible] предприятеша, хІаьта [illegible] дІаваьннав 1064 саг. 347 болхлочо кхоачашъяьнац шоай планаш. Городской транспорто во болх бар бахьанце 15—20 минут хьалха производствера чуаха безаш хул шоллагІча сменагІа болх бу нах.

Укх тІеххьарча дикъ шера «Старогрознефть» НПУ тохкама кІоарга бурув деттача конторе балхара дІаваьннав 1451 саг, 60 инженерно-технически болхло. 770—730 саг волча коллективе хІара шера вІь бІаь саг хувцалу.

Цу тайпара моттигаш къаьстта дукха я гІишлой организацешка.

Цудухьа цхьайолча предприятешка лоха я къахьегама овсарле, продукце дикал. Масала, дукха гІалаташ долаш эксплуатаце дІачутел гІишлош, кога гІирс беча фабрике реализаци ца-еш бисаб 8700 пар кога гІирс, города ворхІ предприяте арахийца товараш хІанийцадац мах беча организацешка.

Докладчика а прениешка къамаьл даьраша а кІоарга анализ йир транспорта, гІишлошъеча организацей балха, из тоабара де даьраш белгалдир.

ШЕРАГІА ЙОАРЖАЕ ЯХЬ

КПСС XXIII съезда решенеш кхоачаш а ен пятилетка дикъ шера доаккхий толамаш дааьхад Нохч-ГІалгІайчен къахьегамхоша. Города промышленни предприятей, транспорта, гІишлошъеча организацей болхлоша дог гІоздаьнна тІайийцай КПСС ЦК декабрьски Пленумия СССР Лакхехьарча Совета VII-ча сесси материалаш В. И. Ленин ва[illegible] 100 шу [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] да. [illegible] [illegible] [illegible] дуза, пятилетка тІеххьара шу. Ийс шера плани юбилея сийна тІанийца социалистически декхараши толамца кхоачашдара берригаш тІабахийта къахьега деза города къахьегамхоша. Промышленносте, транспорте, гІишлошъеча, халкъа боахама дерригача доакъошка шерра къовсам лоттабе бева технически прогресс яра, предприятей экономически эффективность лакхъяра, хьалха латтарий опыти Іилма карагІдаьккхараши балха юкъе ккахьара, къахьегама овсарле лакхъяра, къахьегама дисциплина чІоагІъяра тІехьа.

Юбилейни декхарех Грозне къахьегамхой лоархІабергхиларах бІу болийташ а январь бетта итогаш. Города ерригача районаша рапорт деннад бетта план хаьел хьалха кхоачашъяьй аьнна.

— Къаьстта гІадвугаш да ерригача мехкдаьтта доахачен мехкдаьтта газовни управленеша, мехкдаьтта химически мехкдаьтта чаккхоахачен промышленноста, энергетикий, машинашъерий, промстройматериалий. Управлене, халкъа боахама кхыча доакъой предприятей коллективашка а планаш кхоачашъяр, — аьлар нов. Давыдова. ХІанз керттера декхар да уж темпаш кхы лок ца йолийташ дІахо а болх бар.

Собрание къамаьл даьраша дийцар юбилейни шера хьалхарча бетта шоаш даьхача толамех, пятилетка тІеххьарча шера тІайийца социалистически декхараш кхоачашдара ерригача коллективаш хьинаре къахьегаш хиларах.

М. ХАМХОЕВ.

ГРУЗИНСКИ ССР. Советски Іаьдал даьхнача юкъе а тІехьа Владимир Ильич Ленина гуш хиннай Батуме Іарьжача форда тІара порт дунен рынке гІортдола вай мехкдаьтта тІехдуаьла кхоачаІараш а хиния дІоттартІола хь. Боккъолца из дар 1921 шера РКП(б) X-гІа съезд дІакъовлача ханна шо къамаьл дош цо дийцар.

В. И. Ленина хьалххагІа а гуш хиннар кхочаш хилар. Грузински форда мехай Батумски порта причалашка тІа-тІа дукхагІа хІаухаш а хьаухаш а да советски кхычаш [illegible] а бус [illegible] масосаш, [illegible] [illegible] [illegible] латт [illegible] диспетчераш, операторш, сливщикаш.

Дунен 36 махка ух кІанз «Батумера мехкдаьттеи мехкдаьтта продукташи». Городе хьалъиттай мехкдаьтта чакхдоаха завод, цуни мехкдаьтта тех Бакура Батуме йодача мехкдаьтта провода. ХІанзарча техникаца кийчъе а продуктай шерра ассортимент — мазут, битум, даьтташ арахецаш а я предприяти.

В. И. Ленин ваь 100 шу дузача денна баха боаттІача тайпара хакъабаха гІерташ болча Батумски центральни перевалочни мехкдаьтта база болхлошен мехкдаьтта чакхдоахача завода коллективаш хІара денна алсамдоах къахьегама толамаш.

СУРТА ТІА: Грузински форда мехай Батумски форда порте.

И. АФАНАСЬЕВА сурт.
ТАСС фотохроника.

КУЛЬТУРА УЧРЕЖДЕНЕШ КИЙЧЛУШ Я

ДІадалача шера художественни самодеятельноста Цlен В. И. Ленин ваь 100 шу дизара хетабаь беш хинна берригa болх тІаберзабаь бар къахьегамхой художественни самодеятельностан халкъа творчества ерригa жанраш дІахо а дегІайоалаяра, искусствай Ерригсоюзни фестивала а цун дакъа диларга хьежжа художественни самодеятельноста VIII республикански хьажаръ а кийча еча профсоюзни комитеташтен культурно-просветительни учреждениеш методически, творчески организационни новкъостал дара.

Культурни учреждений художественни самодеятельноста коллективий кулгалхоштa дагІа новкъостала художественни самодеятельноста ЦІагІа вІашагІъелла репертуарни библиотека. 800 книжка чудолча библиотеки а дукха методически материалаш. Укхаза а дика кийчъяь «Ленин искусствон яха стенд, «В. И. Ленин ваь 100 шу дизара нисъадейхиш», «Художественни самодеятельноста кулгалхошта долча новкъостала», «Ленинах йола музыкальни произведениеш», «Ленин кагирхойн» яха а кхийоле а книжкай выставкаш.

Художественни самодеятельноста Цlен болхлоша художественни самодеятельноста коллективашта кийч а яь дІаяхьийтай В. И. Ленин ваь 100 шу дизарах йола репертуарни материалаш, «Вай дай Ильича мейзхара», «Къьалача вемах юкедвсача воча гІулакхашта духьал — дира къовсам» яхача а кхыча тамех йола а материалаш.

В. И. Ленин ваь 100 шу дизара хетаь хиннача художественни самодеятельноста VIII республикански хьажаро хьалъеклар репертуар вІашагІтохам тхо хилар. Цу репертуарах художественни самодеятельноста коллективашта выступленеш йир Ленинах, Коммунистически партиях, Даьхенах, халкъий доттагІалах, машарах, къахьегамах йолча а кхыча а произведенеш. Репертуара юкъейоккъяр моттигерча авторий дукха произведенеш.

Ше болх бе воладенача деношка дена художественни самодеятельноста Цlен болхлой республика культура профсоюзни Цlеношта, клубашта, цІеча уголокашта тІачІоагІбаь бе. Цу тайппара, хІаранена йоаэ шиъ балха участок, цо лакхбу цун бехктокхам. Цу гІулакхо йиш хулийт культура учрежденешкара гІулакхаш миштад хьажа, эшача чехкa практически новкъостал де, балха тІа нийслу кхоачамбоацараш дІадаха, культура учреждений болх кулоацамаш художественни тоабе. ДІадахача шера цІен аппарата болхлой хІара бетта районташка кхиб, моттигашка организационни, методически, творчески новкъостал даьд. Командировкашка болча хана эгара дикагІа болх бир йоккхагІболц методисташ Г. М. Грязнова; И. И. Грива, Р. А. Цицкиева - Чахкиева, кхычар.

Юрта бохахен автотовкийн болхлойн гІулакхерча нахьен союза обкома а кхачан промышленноста болхлой союза обкома а чуйоагІача цІеча уголокийн юрта клубийн болх тохкаш хьинара дакъа хьажар тха болхлоша. Облсовпрофа президиуме деннад кийчдара пейса ийцар иштта тохкам баьча материалех.

Шей практически балха тІехь ДХС болхлоша боакха лоархІам бу кинон фотон дезнига дегІадоаладара, городской а республикански а фотовыставкаш яьй, кино доаэча студей городской хьажар хиннад, ДХС-е а «Творчество» яха кино дазарий студи. Киностуде дийкхад мехкдаьттац химически промышленноста болхлой союза обкома «Дружба» яхача пионерски лагера баккъах йоаэ «Пионерские зори» яха фильм.

ДХС кино — фотоотдело хІанз город Грозне Заводской, Сунжа районий предприятешка юллаш а ши киностуди. Царех къаьстта перспективни я склодиней фабрикера киностуди. ТІехьа тІайоагІача хана цукх профсоюзий киностудей барт хургья. В. И. Ленина цІерагІча культура Цlен технически кабинеташи «Знание» яхача обществе республикански отделенеши цхьаьне, тха киностуде хІанз доаккхад да г. Грозне промышленни предприятешка къахьегама дикагІйола методаши керда технологий юкъейолаярах дола любительски фильм.

ХІанз ерригача республике 41 фотоколлектив я, 360 саг юкъе а волаш. Дукха ха йоаццаш халкъа творчества республикански цІенош художественни самодеятельноста цІенош йир ленински юбилейна хетаь республикански фотовыставка. 300 совгІа болх бар мигэ хьахьокхаш.

Дукха болх бу художественни самодеятельноста Цlен отдело бераштa художественни кхетам луш а. Цо хаддaкйе новкъостал ду культура Дворецашкарча берий секторашта. Цу отдела йоккхагІйола методист Р. А. Цицкиева-Чахкиева хин-ханнахьа тух берий секторашка, методически новкъостал ду бераштa юкъе болх вІаштІехьбаккхара.

Къахьегамхошта художественни эстетически кхетам балара ше беш бола болх хІана керттерча даькъе ленински юбилейна хетабаь бу художественни самодеятельноста Цlено.

С. ПЯТАШ,
художественни самодеятельноста Цlен директор.

ЗЕЙСКИ ГЭС-а ПЛОТИНА

Зейски ГЭС-а плотине хьалхара эггара хьалхарий бетон хаьал хьалха чуттар гІишлошъераша. Амурах (Дальни Восток) хьахлетача, хьарсам дииза доагІача Зеягара ах хьарсам хьа а даьккха перемычкаш техе дІакъуйладд цар из, хьалдаьккхад 9 миллион кубометр латта. Километра дикъ даькъах кхо даьал йІаьла плотина 115 метр лакхлургья. Климат Іалашмате чІогІа хувцалуш долча — минус 45 градусагара плюс 35 градусага кхоачаш температура хувцалуш долча хьалашка хьалъеш а из Іалашмате йоккха станци. Низзага дийлача ленински ГОЭЛРО плана тІера ерригa станциеш миссел йола Зейски ГЭС болх бе йолалийтара (цо болх байтаргба хІараннe 210 эзар киловатт яха болча ворхІ агрегатата) йиш хулийтаргья Дальни Востокера промышленносте дукхо доашъом деагІча энергеха Іалашда. Зейски гидроузло соцалергдо хина гоахьара 400 эзар гекта тиктар дола латтай дадин доле Іоарна уш лаа.

(АПН).

ТУРБАША ШОАЙ ДОЗАЛ «ЭШАДУ»

Эксплуатацеши гІулакхе ва доаццаш шоай довал дикка «эшадаш» а мехкдаьтта промыслови турбаша. Из де йиш хулийт Азербайджански политехнически институто кийчъяьча турбай юхьигаш цар тІа йоахкийю муфташи чІоагІъяра технологе.

Іилмахоша кийча предложениеш термообработка яра ныгъаца турбай хир даьккха юхьигаш мера чІоагІъяь. Цу гІулакха цар хьиддаь а лаьла кийчъяь къаьстта шоай тайпара станок. ЧІоагІъяьча турбай эггара хьалхара лерте ерсийий. Могаьльа керда методикагІа турбай юхьигаш чІоагІъяьлакхача частота токий индукционно кхоаце а йолийташ, цул тІехьагІа тоІадьча фон новкъосталеше а йолийташ. Из балх бера ерригa а цхьа-шо минут мара эша. а я предприяти.

Цу тайпарча термообработки методо йиш хулийт кІаьдача маргагІа долча болатах пайда эца, хІана аьлча вІашагІа хоттаьуче моттигашкара хІана сов сома хило еаргдаь турбаш.

(ТАСС корр.).

Баку.

Пулавы-Любдински воеводствера польски химикий йоккха город. Укх тІеххьарча шерашка къаьнарча провинциальни центре хьалъэттай из. Цхьа этаж йолча цІеноша моттиг мукъа хийцай тикаш, школаш, кинотеатраш, спортивни комплексаш а йолаш йолча хІанзарча тайпара долча чуІеча цІенош кварталашта.

ЦАФ—ТАССС сурт.

Доазол дехьара

АПН комментари

ИНАРАЛИЙ МУКЪАГІА БАХАР

Кхоалагlча рейха халашкара германски инаралаш, хоаш ма дарра, блиц-крига ядешта, тІехьа латташ бар. Бонински инаралеша хІанз шоай пачхьалкхенна чухьа лоаттабеча «тамашийнача тІом» тІа кар хержа стратеги геттара кхыча тайпара я. Малхбузен-германски воешкахнаша керте латтараша «ТІехьъяьй» цхьан леррагІен осада ю, юкъ-юкъе хьовсаш чІоагІа нр а беш.

Бакъдар аьлча, нагахь санна ма дарра дувца, лакхе хьовхабаь «тІом» шиъ цхьа башхала йолаш ба — шига иншараш хургбоацаш. «ТІом берий» хьаштан дерригача кертерча дешашка цхьатара нийслуш да, хІана аьлча шинна а оагІона тешамца а бахьдолчунца а гІулакх ду цхьан хозаина — малхбузенгермански монополешта. Цхьаккха юкъ хьлац царна юкъе, бундесвера инаралашта Бонна пачхьалкхен кема милитаристски никъ хьаллоацийга эттагІа хилар мара.

Хьадагайохаргъа вай 1966 шерара гуйра, инаралий «путч» цуинна юкъе лахъа лоацаш хинкараш цхьаккха а тайпара ца эшаш чакхъяьнка ха. Правительствацл барт вІашагІа ца кхетар бахьан долаш отставке волаш хиннача бундесвера массеэк члено ниІ тІатехар. Цхьабакъда, правительства планашка цхьаккха хІама дацар инаралашна къовсам баккхара хьакъехьа. Бонински кабинета «оппозици» бахьан долаш-дукха ка ялалехьа шинна а оагІоно гуччахьа шоайла вошал тесса біаргалайра милитаристски элитана.

Бундесвера кулгалхой керда «салтийна путч» соахкара шу чакхдоаллаш а тІехьа хьайра. Цхьабакъда, из йистаньшна хиларах хІанз дийцача а хьалха хургдa. Райнски воешкина цІаькха кхз болаш наступлени йолаяра, маІап малогІа да?

1969 шера гуракьа инаралашка кхьачар бундесвера лаьттанцарча біуп инспектора Альберт Шнеца штабе кийчдаь къайлагІара документ. Инаралий опуса керте тІолла яздаь лаьттар «Лаьттанцарча біуп чухьара структура тоадрах йола уйлеш» яхаш хинадале а, цун чулоацам, цхьаккха шеко а йоацаш, эскара доазонел арабоалаш бар. Генералитето дІадехар тхъаь итт закони положенни, ку дакъе конституце кхо статья а, хувцилга. Бундесвер «къаьстта лоархІаме хилар» тІагІертта белгалдаккха гІертар «Уйлай» авторaш.

Шнеца меморандумех дола хІоамаш «Зюддойче цайтунг» яхача газета кепатехачул тІехьагІа хайра малхбузенгермански общественноста. Воешкина волча тайпара мехка чурча политикана юкъе гІортар хьахьокхаш долча цу воча оагІорахьара гІордаьннача документо чІоагІа эгІазал хьоайир. Общественноста дуккхача аикалаша дІадийхар Шнец сов чекка отставке гІолга. Цхьабакъда, вермахта эзамалахь полковника чинага кхоачаш гІулакх дикъ волча инарала цу сахьоте гадоаккхараш корабир. Шнеца эггара хьалхара апологеташ хилар — хІаьта цунах тамаш а хІама а дац — НДП кенайоазон органаш. Неонацистий фальцет хьаллаьцар бундестагерча оппозице ниэ болча оаэо. ХДС/ХСС депутата Клепша, дикадар хилар ловча гоамало дорхаь а волаш, парламентски трибуна тІара дувцар «сий долаш волча инарала духьала тийша болх лелабеш» хиларах. Правительствагара официальни жоп дийхача цун коллего Йостена дийцар кхы а чІоагІагІа дир. ХІаьта цул тІехьагІа доаи а хинна Шнеца тІехьа дІаэттар ХДС/ХСС еррига фракци. ТІаккха чухехкар губерне! Оборона министр социал-демократ Гельмут Шмидт цу хенна салоІаш хинна канцлер волча вахар цІн аьлча саина сиха. Брандтай хинна консультаци оборона министр шиъ хурдаь Шнеца меморандум болаш ца беш документ хиларах из тешаре гІерташ чакхъяьлар. «Даккха хІама доацаш болх беш вола инарал» шиъ поста тІа актар, хІаьта ерригача генералитетах лаьца аьлча, правительства оагІонгахьара билла политически тешам болга дІахайтар цуига Шмидта.

Шука хича кхесса хиларах, щука кхы а боккхагІча нивэца гІоаттаный шиъ баге. Бонински воешкина керте латтараша, ХДС/ХСС реваншистски гІозаршца цхьаия вІашагІа а кхийтто, цу сахьате доа де чухакхар. Къаьстта шиъ «тІема-политически заявлени» йир христианско-демократически союза парламентски фракце оборона дешашта йолча болхлой кружок яьле цІн йоаккхачо. Христианско-демократически союзерча генеральски гІонча тІазца йоах «массане а эскаре гІулакх дара декхара» хьакъехьара закон, цун ларда тІа бундесвере, доазон тІарча біуна, тІема гІулакхаша оизаенна йолча кхыча моттигашта лаьрхІа мобилизаци а йиш хургйолаш. ХДС/ХСС цу цхьак ханна тІагІорттадьь йоах беррига мобилизацингиш тІема-кийчонш болх лелабергболаш йола къаьстта ведомство федеральни канцлер волча вІашагІйолла еза.

ХьатІакхвьчай, йоах цар, «кулгалду тІема совет» вІашагІйолла еза ха. Цу цІера цар леркІар генеральни штаб мара кхы яр яц. ХДС/ХСС программе малхадоаккх малхбузенгермански воешкина дагa лэтта цхьаьнха хІама а — ядерни герз дІаккхухьаргдолча средствашка бундесвер кийчъелга.

Бундесвера инаралий хІама тоадалара керттерча бахьанех цаІ да монополитически капитала, эггара хьалха тІема-промышленни комплекса оагІонгахьара уж чІоагІагІа хьаллоацаш хилар. Хоаш ма дарра, реалистически политика хилийза ярг ца хилара бола сакхетам ФРГ-е тІа-тІа дукхагІа лакхлуш хиларо новкъостал дир правительство хувцаялара. ХІанз эттача хьалашка маневраш лелаяьнза ца йоалаш да ФРГ монополистически гІозараш, тарака меттел воешкинах пайда а эцаш.

Хеталу, доал деш йола коалици аьттехйорча фланге маршировка эш бундесвера инаралаш я болаш йолча реакце беча нызагІа гІанa тІехье тІа боаккхаш тІехьашка ювл аьнна. Социал-демократически министраштa «дивиденд» хоржамаш хулив кха шоаш деннача дешаех дуккха дараш. 1969 шера апреле Бад-Хоннефе хиннача тІема-политически проблемашта йолча СДПГ конференци кІезига лувцанзар СДПГ кулгалхой эскар кІезиге лаьрхІа хиларах. ТІаккха хІанз оборона министра Гельмут Шмидта сендухьа могаду инаралашта хетараш? Е СДПГ, форумо тІайийца апрельски решенеш хІанз Бонне цхьоаллагІча апрелерча мистификацех башхагІа доархІаш яи?

И. МЕЛЬНИКОВ.
(АПН).

ТОРГОВЛИ: 1970-гІа ШУ

Пятилетка хьайолаьча деяа шовзткъа миллиард сома лакхъеннай мехка рознични товарооборот. Из КПСС XXIII-ча съезда Директиваш лаьрхІечуя дукхагІа хул. Вахача малега дукха а дукхагІа йоах вазата хІамаш, бирзкъаш, чухьнаьха дувхаду берзкъаш, кога гІирс, холодильникаш, телевизораш, кхыдола товараш. Уж факташ йоалайир СССР торговле министра А. Н. Струева пачхьалкхен торговле кулгалдеча болхлой совещане шо доклад еш.

Пятилетка тІеххьарча шере 1969 шерaца кийсинча 10,5 миллиард сома дукхагІа хургья розничних товарооборот. Изделей дикаллах ассортиментан нийдархоша хІана къаьстта чІоагІа уйла тІайохийташ хилар теркал а деш, торговле болхлоша промышленностагара доагІар дизагІа хьадехa деза.

Цхьадола товараш хІанз а дика тоъаш дац. Цудухьа боккха болх чакхбаккха безаргба кхы тІа а товарни ресурсаш лахара. Уж—моттигера промышленность, йоккхийча предприятешкара ширпотреба цеха, юрташкара тайп-тайпара гІонна йола промыслаш, кхыраш. Нaза хІадехараш дикагІа доаэа деза, болаца нaзе малагІаш ац а хьожаш дёкъа деза мехка районашта товараш. Товарооборот лакхъергйола йоккха резерв я общественни кхачан сеть дегІайоалаяр — столовеш, домовой кухнеш, кулинарен ахфабрикатийн тикаш дукхагІа хилийтар.

Совещане дакъа лоацаш хиннараша дийцар торговле материально-технически база чІоагІъяьнза, нaза гІулакхаш делга дукагІа хІаштІехьдаккхаьнза, товараш дохкара прогрессивни методаш юкъекхаьхаьнза ярг ца хиларах. Укх шера хьаелларгья самообслуживанс 1000 тика. Цхьабакъда, царна юкъе дукхагІа хилийта еза универсальни ассортимент чуйола тикаш.

Совещане балха юкъе дакъа лаьцар КПСС ЦК Политбюро члена, СССР Министрий Совета Председатела хьалхарча заместитела Д. С. Полянски, КПСС ЦК торговлен бытовой гІулакхаш дарен отдела заведующе Я. И. Каброва.

(ТАСС-а корр.).

Москва.

«АГИТАТОРА БЛОКНОТА» АРГІАНАРА НОМЕР

Укх деношка араьннай КПСС Нохч-ГІалгІай обкома пропаганди агитацеи отдела «Агитатора блокнота» кхоалагІа номер.

Юбилейни 1970 шера промышленноста, гІишлошъеча, транспорта, юртбоахама болхлой социалистически декхараш тІаэцара хетаьча партийни актива собранех болча хоамаца хьаделлалу из.

«Ленински вахташ» яхача рубрика кІал кепатеха я кердача шера хьалхарча деношка республика къахьегамхоша даьхача толамех йолча информацей подборка.

«Пятилетка хьалха латтараш» яхача рубрика кІал кепатеха я республика цІа хезача гІишлошъеох, каменщиккий бригадирах Хаджиев Шамсудинах язъяь А. Самойлова очерк.

Агитатораи политинформатараи долча новкъостала КПСС ЦК Тезисех (шоллагІча разделах «Социализм—ленинизма идеяш вахаре чакхъяьлар») методически хьелаш да кепатеха.

«Сийлен даташ» яхача рубрика кІал кепатеха я А. Лободес язъяь «Советски Геройшцарча Низай 52 шу» яха статья. Цул совгІа Советски Эскареи ТІема-форда флотеи Денна хетаь цифрайн фактайи подборка я цун кІал.

«ХІара прлменика—тІема кийчо» яхача корреспонденце тІа учебни пункта начальника О. Базылевича «Чечингстройтранс» объединене кхеирхой юкъаьнцарча тІема кийчон занятеех дуц.

Иштта кепатеха я дунен халкъашта юкъерча темах язьяь А. Давыдова йола «СССР машара инициатива» яха статья.

Идеологически фронтера хоамаш а да блокнота тІа.

Е. ГИРИНА.

ХАОТТАМ

Тахан республике гІоллен Грозкен моргхаш а йолаш, цхьаццайолча хала кІезиг-дукха йоачан а йолаш, къилбседа-малхболехьара гІаьххьача боврамe мух а хьекхаш ха хила а фегара температура республике гІолла 1 градус йІоахалгара 4 градус шелалга кхоачаш Грозне 0—2 градус шелал йолаш хила а тарлу. ДІакорча шин деци шин буси моргхаш а йолаш, юкъ юкъе екха а екхаш, хьадда лостам боацаш; гІийло, гІаьххьача боврамга кхоачаш мух а хьекхаш ха хила а фегара температура бийсанга 15-ча февралe 3—8 градус шелал йолаш 16-ча февралe 2 градус йІоахалгара 3 градус шелалга кхоачаш, денoшка 1 градус шелалгара 4 градус йІоахалга кхоачаш хила а тарлу.

Метеостанци.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

ЛадувгІа, хьажа

РАДИО
14 февраль

6.30 — «Юрта Іуйре» (нохчий меттала). 6.45 — Ахараш. 6.50 — Хоамаш. 7.00 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.20 — Передачий программа. 7.25 — Москва. 8.13 — «Сердалo» газета обзор. 8.23 — Баьчча біаь шу дизара кетаю (гІалгІай меттала). 7.40— Ахараш. 9.00 — Москва. 15.15 — Ленинах дола хувцараш (гІалгІай меттала). 15.20— «Новкъост». ЙоккхагІа йолча классенна веша багІараштa. (эрсий меттала). 16.00— «Кавказа Іуйре» яха радиожурнал. 17.00 — Москва. 17.16 — Ахараш. 17.30 — «Къовла» (эрсий меттала). 18.00 — «Вай индустриальни мохк» (нохчий меттала). 18.15 — «ДоттагІий» яха радиоочерк (гІалгІай меттала). 18.30 — Кусиев Адиза дешийн дола аллеш (нохчий меттала). 19.00 — Москва.

ТЕЛЕВИДЕНИ
14 февраль

14.05 — Передачий программа. 14.10 — Полевни алтеш йолча установка тІара гІулакхаш мишта ха. 14.25 — Кинолюбителий клуб. 16.25 — Советски литературан искусствон мастераш. «Майя Плисецкая» яха фильм. 16.25 — Ленина цІерагІа йолча Грозненски мехкдаьтта чакхдоахача завода художественни самодеятельносте концерт. 17.05 — АхбІаьнера летопись. «1920-гІа шу». 17.50 — Дунен вакъашта юкъера обозрени. 18.05 — Бокс. СССР—США. Дунен халкъашта юкъе вІашагІкхетар. Минскера передача. 20.30 — Америка вІашагІкхийттача Штатий коммунистически партe Генеральни секретара Гас Холлаца ца беседа. 21.05 — Передачий программа. 21.10 — «Даькъала шелла шо тха дай» яха телевизионни спектакль. (закавкх). 22.30 — «Зимние грезы» яха фильм-концерт.

РАДИО
15 февраль

7.10 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.20 — Хоамаш. 7.30 — Передачий программа. 7.35 — Ахараш. 7.40 — Москва. 8.13 — «Ленинан некъ» газета обзор. 8.23 — Шоана дукхаезача ахарий концерт. 9.00 — Москва. 15.30 — «СалоІа минуташ» яха радиокомпозици (нохчий меттала). 15.40 — «Улыбка» (эрсий меттала). 16.00 — Москва. 16.30 — «Литературни Нохч-ГІалгІайче» яха радиовыпуск (эрсий меттала). 17.00 — Концерт. 17.20 — «Вай индустриальни мохк» (гІалгІай меттала). 17.40 — Ахараш. 18.00 — «Къонахо» (гІалгІай меттала). 18.20 — Нохчийнстий шун ансамбля дола концерт. 19.00 — Москва.

ТЕЛЕВИДЕНИ
15 февраль

13.00 — Передачий программа. 13.05 — Дешархошта. «Котако» яха фильм (гІалгІай меттала довкка). 13.25 — «ДоттагІаш дола берии». 13.40 — «Берий сурташ» яха документальни фильм. 14.00 — Берашта. «Цахкланов» яха художественни фильм. 15.00 — Хоккей. СССР кубок. Ахфинал. Ленина цІерагІа йолча центральни стадиона спорта Дворецера передача. 17.45— «Знание» яха Іилмин - популярни кинопрограмма. 18.40 — «Боккха нивс» яха художественни фильм. 20.30 — Шоана фураш. 20.50 — Передачий программа. 21.15 — «Эрсий халхи фильм» яха фильм-концерт (закавказ).

РЕДАКЦИ АДРЕС: г. Грозный, Ленина улица, 11 (3-гІа этаж). Телефонаш: редактора—3-44-90; редактора зам. — 3-20-11; бохалена секретара — 3-34-39; партийни вахаран, культуран, промышленностен отделий — 3-42-30; Юрта боахаман отделан — 3-42-30.

«Грозненский рабочий» издательства типографи, Революци проспект, 7/84.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-90; зам. редактора—3-20-11; ответственного секретаря — 3-34-39; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства и науки — 3-42-30.

Типография изд-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/84.

СФ02029.   Заказ № 1198.